

Macht en onmacht

“wat een mens in verwarring brengt zijn niet de feiten, maar de meningen over de feiten” (Epictetus)

Hoe zou de Griekse wijsgeer aangekeken hebben tegen de klimaatdiscussie? De feiten op zich zijn al voldoende om een mens in verwarring te brengen, laat staan de meningen die over deze feiten worden geventileerd.

Onlangs werd de CEO van DSM, Feike Sijbesma, geïnterviewd door Ruben van Zwieten. Hij deed een paar uitspraken die nog altijd in mijn hoofd resoneren. Hij stelde dat naarmate je in een positie verkeert met meer macht of invloed, je ook meer verantwoordelijkheid moet nemen. Die verantwoordelijkheid reikt voor hem als zakenman verder dan de aandeel-

houderswaarde of AEX notering, maar gaat over de impact op de samenleving. Hij vertelde dat dit inzicht sinds de geboorte van zijn kinderen is ontstaan. Hij stelt zich sindsdien voor dat hij aan het einde van zijn leven een gesprek met zijn zonen voert. Die vragen hem: “zeg pa, wat heb jij eigenlijk met je leven gedaan?” De uitspraak die mij raakte, vanwege de eenvoud en wijsheid, was dat “hij dat gesprek niet *dán* pas wilde voeren, maar NU”. En dat hij hoopt te kunnen zeggen dat “hij de wereld een beetje mooier heeft gemaakt, dan waar hij zelf in geboren werd”.

Het was dit interview waaraan ik met regelmaat moest denken, als er weer een bericht verscheen over het klimaat of de soortenrijkdom. En ik realiseer me dat wat mij het meest in verwarring brengt niet zozeer de feiten zijn of de meningen over de feiten. Het is de reactie van de mensen van wie wij verwachten dat ze het onderscheid tussen feiten en meningen haarscherp kunnen maken: onze openbaar bestuurders en topmensen in het bedrijfsleven. Immers: niemand kan nog ontkennen dat er veranderprocessen gaande zijn die ons als mensheid grote zorgen moeten baren.

De boodschap die Sijbesma die avond gaf, was dat je niet weg moet lopen voor de verantwoordelijkheid die je zelf draagt. Het wijzen naar de verantwoordelijkheid van anderen, onze belangenpositie of winst- en AEX indexen, zal de wereld nooit “een beetje mooier maken”. En weten de meesten van ons niet heel goed wat ze de volgende generatie het liefst zouden wensen? Met deze vraag gaat het over de kernwaarden die voor ons in het geding zijn. Geld, invloed of macht kan dan nooit het antwoord zijn, dat zijn slechts middelen.

En dit verwart mij: wat maakt de machtigen zo onmachtig als het over onze kernwaarden gaat? Misschien is het een gebrek aan wat Thomas Quartier^[1] *heilige woede* noemt: hoe je je zorg of diepste verlangen kunt transformeren naar een dienst voor het geheel, voor alle mensen.

Het besluit van de gemeente Amsterdam om de stad vanaf 2030 slechts toegankelijk te laten zijn voor elektrisch vervoer is vanuit deze optiek te prijzen: het stelt een kernwaarde centraal: gezond leven in de stad. Veel reacties getuigen echter van een klassieke reflex, waaronder onmacht verscholen lijkt. Want niets doen is geen optie meer, een verantwoordelijk bestuurder kijkt naar wat hij NU kan doen. En dit laatste geldt ook voor u en ik, hoe laat u uzelf leiden in uw dagelijks leven door wat er voor u of uw kinderen het meest toe doet. Hoe heiligt u uw drijfveer? Al was het alleen maar om ook vandaag al dat

goede gesprek met de jongste generatie te kunnen voeren.

Na het schrijven van deze blog wees mijn vrouw mij op een vermolmd stukje hout in onze tuin. Draai het eens om, zei ze, en voor mijn oog verscheen een wereld vol leven. Draai het eens om, zou ik niet alleen mensen in een verantwoordelijke positie willen meegeven: in welke wereld zou jij het liefst geboren willen worden? Welk antwoord zou jij accepteren van je ouders? En maak dat antwoord tot richtlijn van je daden.

Johan Bouwmeester

[\[1\]](#) *Heilige Woede – Thomas Quartier (2018)*

[Read More](#)

Copyright © 2019 Waardegedrevenleiderschap, All rights reserved.

Want to change how you receive these emails?
You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

